

Stížnost na komentář Terezy Šimůnkové na webu Český rozhlas Plus

31. května 2023

Vážená Rado,

reaguji touto stížností na zveřejnění komentáře Terezy Šimůnkové "Americká transgédie" na webu ČRo+ (<https://plus.rozhlas.cz/tereza-simunkova-americka-transgedie-9003165>). Prvně chci zdůraznit, že zcela respektuji pluralitu názorů a svobodu slova, vítám otevřenou diskuzi na téma rodových práv. Dotyčný text nicméně obsahuje řadu manipulativních, nepodložených, či přímo nepravdivých tvrzení, což je zvláště závažné tím, že se tato tvrzení dotýkají existenčních otázek zvláště zranitelné skupiny obyvatel.

Text obsahuje následující tvrzení:

- a) "[...] pronikání takzvaných trans žen, tedy biologických mužů, na místa, kde jsou ženám nepříjemní, nebo kde ženy vyloženě ohrožují"
- b) "[...] ženského sportu, který se v posledním roce a půl bohužel stává odkladištěm druhořadých mužských sportovců s nejasnou identitou..."
- c) "Do uší bije zejména mlčení salónních feministek [...] jakmile jde o reálnou eliminaci ženských šancí, respektive žen an sích, je ticho po pěšině."
- d) "Již existující data mimochodem ukazují, že většina zranitelných mladých lidí, kteří se na začátku puberty identifikovali jako trans a kteří neprošli změnou pohlaví, dorostou v úplně normální, dalo by se říct učebnicově nudné homosexuály; nehledali jiné pohlaví, ale potřebovali si nechat ustát a uzrát sexuální preference. Transgenderismus tak navzdory svým chytlavým proklamacím o rovnosti a šancích pro všechny nechává z veřejnosti mizet nejen ženy, ale i gaye a lesby."
- e) „Zatímco jedni vidí v podávání hormonálního koktejlu zmateným pubertálním chlapcům žádoucí pomoc, jiní upozorňují na to, že stejným koktejlem se chemicky kastrují sexuální devianti. Snad nic neilustruje náš svět zmatených štěnátek jasněji než dilema, zda je uřezání zdravých prsů čtrnáctileté dívce řezničina, nebo pokrok.“

Vůči těmto tvrzením vznáším následující připomínky:

- a) Označování trans žen za „takzvané“ a za biologické muže je hrubou urážkou a v rozporu se závazkem respektovat lidská práva a zákazem diskriminace obsaženým v kodexu ČRo.
- b) Tvrzení o odkladišti je opět silně citově zabarvené, ale též zcela nepodložené a účelně manipulativní. Jak konstatoval republikánský guvernér státu Utah, když vetoval zákon zakazující trans sportovcům a sportovkyním účast ve středoškolském sportu, pouze 4 z 85 000 sportovců a sportovkyň ve středoškolském sportu je trans, z toho pouze jedna osoba soutěží v ženském sportu (zdroj: <https://www.pbs.org/newshour/politics/utahs-republican-governor-becomes-latest-to-veto-transgender-sports-ban>). Zavádějící je též tvrzení o plošné výhodě trans osob ve sportech, jde o výrazně komplikovanější otázku závislou na kontextu – nicméně na rozdíl od jiných zde uvedených tvrzení lze toto ospravedlnit tím, že jde o komentář.
- c) Nejen, že jde o opět zcela nepodložené tvrzení, ale jde o velmi závažné obvinění. Tvrdit, že trans lidé představují hrozbu eliminace žen jako takových, je snahou rozdmýčovat nenávist proti trans lidem dosahující zcela absurdní míry. Nejde jen o lidskoprávní otázku a otázku diskriminace, ale také o pokleslou bulvární práci, která neodpovídá vysokým publicistickým standardům veřejnoprávního média.
- d) Již existující data – pokud se ovšem bavíme o kvalitní recenzované vědě, ne v komentáři o něco níže citovaných srdceryvných svědectví na YouTube – ukazuje pravý opak. Rozsáhlá studie publikovaná v žurnálu Americké asociace pediatrie zjistila, že 97,5 % transgender mládeže se na konci studie stále identifikuje jako trans (zdroj: <https://doi.org/10.1542/peds.2021-056082>). Tato data jsou veřejně

přístupná a snadno dohledatelná; je politováníhodné, že k takto základnímu ověření faktů v rámci redakčního procesu nedošlo. Tvzení o potřebě nechat si uzrát sexuální preference a o tom, že „transgenderismus“ nechává z veřejnosti někoho mizet, jsou opět jen bulvárními útoky, které se nápadně podobají oblíbeným diskuzním bodům amerických pravicových extremistů (např. konspirační teorii „Great Replacement“).

- e) Jde o argument slaměným panákem – není vůbec zřejmé, na co autorka odkazuje, když píše o uřezávání prsů zdravým dívkám ve věku 14 let. K chirurgickým gender-affirming zákrokům typicky dochází až u plnoletých, klíčové je zohlednění zdravotních potřeb a schopnosti informovaně se rozhodnout (zdroj: <https://www.hrc.org/press-releases/icymi-ap-debunks-extremist-claims-about-gender-affirming-care>). Zároveň je celá tato pasáž opět psána hrubě urážlivě. Považuji ji za projev nenávistného extremismu, který pod rouškou lživých argumentů o ochraně dětí reálně usiluje znemožnit trans osobám prostě existovat ve své identitě ve veřejném prostoru.

Respektuji, že kritická diskuze o otázkách rodové identity do veřejného prostoru patří a také, že předmětný text je potřeba vnímat jako komentář, který má jako žánr odlišné standardy od zpravodajství. Přes to považuji komentář za hrubě rozporný s kodexem ČRo, smyslem ČRo dle zákona, i základními hodnotami demokratického právního státu respektujícího lidská práva, tak jak jsou ukotvena v Listině základních práv a svobod. Komentář vznáší četná nepodložená a manipulativní obvinění vůči marginalizované a diskriminované skupině, která se již dnes setkává s konstantními urážkami a výhrůzkami, což způsobuje závažná rizika též pro duševní zdraví. Zároveň jde o nepřijatelně líný počín, který neodpovídá standardům veřejnoprávního média – autorka neprojevila žádnou snahu informovat se o faktech. Sama kromě bulvárních anekdotických svědectví zdroje neuvádí, ale její argumenty vykazují značnou podobnost s výplody alt-right extremistů a ideologů.

Dotyčný text proto shledávám v rozporu s § 2 odst. 2 písm. a) zákona o Českém rozhlasu a hrubě v rozporu kodexem Českého rozhlasu, zejm. čl. 18.

Tímto tedy žádám o zvážení, zda nedostatky z hlediska kvality a nevhodnost textu pro veřejnoprávní médium neospravedlňují jeho stažení.

Zároveň tímto ČRo žádám, aby tomuto tématu do budoucna věnoval fakty podložené osvětové úsilí, prokonzultované s trans lidmi a uznávanými odborníky. Míra předsudků ve veřejné debatě, jak také ilustruje dotyčný text, si to žádá. Šlo by o skvělý způsob, jak kvalitně naplňovat účel veřejné služby dle zákona o Českém rozhlasu (§ 2 odst. 2 písm. a)).

S pozdravem,

JUDr. Miroslav Crha